

СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ

Недопущення ескалації та повторення агресії

14 жовтня 2024 року

На основі результатів Саміту з питань миру в Україні, який відбувся 15–16 червня 2024 року у Швейцарії, та напрацювань робочої групи щодо пункту 9 «Недопущення ескалації та повторення агресії» Української формули миру, а також результатів цієї Конференції ми підтверджуємо відданість всеосяжному, справедливому та стійкому миру в Україні. Це важливо для того, щоб не допустити повторення агресії в будь-якій частині світу зараз і в майбутньому.

Ми підтверджуємо нашу відданість основоположним принципам глобального миру та безпеки, закріпленим у Статуті ООН, а також у Гельсінському заключному акті та Паризькій хартії. До цих принципів належать, зокрема, повага до суверенітету й територіальної цілісності держав, непорушність кордонів, право держав обирати власні союзи, міжнародне співробітництво, право на самооборону й повага до прав людини.

Незалежна, суверенна, сильна та успішна Україна та її безпека є важливими для стабільності глобальної архітектури безпеки відповідно до міжнародного права, включно зі Статутом ООН.

У Меморандумі про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року (Будапештський меморандум) Росія взяла на себе зобов'язання щодо безпеки та незалежності України. Однак Росія відверто знехтувала взятими на себе зобов'язаннями, розпочавши свою невинуватену та повномасштабну агресивну війну, що триває, проти України.

Агресія Росії проти України має далекосяжні наслідки для регіону та світу. Безпека України є ключовою для ядерної, продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки, а також стабільних міжнародних економічних відносин, торговельних шляхів та виробничих ланцюгів і поваги до міжнародного права. Ризик повторення агресії проти України залишається високим доти, доки її безпека й територіальна цілісність не будуть гарантовані юридично обов'язковими зобов'язаннями, а Україна не буде підтримана надійними національними оборонними засобами та інтегрована в міжнародну архітектуру безпеки.

Для того щоб запобігти повторенню агресії, Україна має отримати чіткі та змістовні зобов'язання у сфері безпеки, зокрема зобов'язання, що мають обов'язкову юридичну силу.

Отже, успішна архітектура безпеки, заснована на досвіді України, слугуватиме моделлю та міжнародною рамкою для запобігання ескалації та повторенню агресії в майбутньому як проти України, так і проти інших країн по всьому світу.

Ми обіцяємо докладати всіх зусиль, щоб запобігти ескалації війни Росії проти України та стримати майбутні акти агресії Росії проти України й захистити заснований на правилах міжнародний порядок.

Разом ми поділяємо спільне бачення щодо таких важливих аспектів.

1. Недопущення повторення агресії Росії проти України

Ми визнаємо, що Україна відіграє невід'ємну роль у забезпеченні євроатлантичної безпеки, підтверджуємо право України на самооборону, як це передбачено Статутом ООН, а також на відновлення її територіальної цілісності в межах міжнародно визнаних кордонів і право обирати власні регіональні, політичні, економічні, безпекові та оборонні союзи й партнерства.

Ми визнаємо, що Україна стала на незворотний шлях до повної євроатлантичної інтеграції в межах свого суверенного права.

Ми відзначаємо Спільну декларацію про підтримку України, оголошену країнами «Групи семи» 12 липня 2023 року, до якої на сьогодні приєдналися 32 країни та яка має на меті допомогти запобігти ескалації війни та стримати майбутню агресію проти України.

Ми беремо до уваги положення Українського договору від 11 липня 2024 року та визнаємо зусилля України щодо зміцнення системи двосторонніх і багатосторонніх спільних зобов'язань або угод і домовленостей у сфері безпеки, які мають бути всеосяжними, сталими та довгостроковими. Важливо, щоб ця система зобов'язань чи угод і домовленостей не обмежувалася лише військовою складовою, а й охоплювала інші заходи для стримування майбутньої агресії проти України, посилення її обороноздатності та відновлення країни, зокрема шляхом зміцнення її демократичних інститутів, які мають вирішальне значення для демократії, безпеки та стійкості України.

У цьому зв'язку ми вітаємо продовження ініціативи щодо двосторонніх домовленостей у сфері безпеки. Відзначаємо важливість виконання в повному обсязі укладених безпекових угод і домовленостей з Україною, що сприятиме підтримці України, зміцненню регіональної безпеки та координації між підписантами безпекових зобов'язань або угод і домовленостей з Україною.

Крім того, ми вважаємо, що країни, з якими Україна укладає такі угоди та домовленості, можуть охоплювати країни з різних регіонів світу, участь яких суттєво зміцнить мир і безпеку як для України, так і в глобальному контексті, і заохочуємо інші країни приєднатися до укладення нових безпекових угод з Україною.

2. Посилення оборонних спроможностей України

З метою уникнення ризику ескалації війни та стримування майбутньої агресії проти України відзначаємо необхідність, зокрема із залученням міжнародної допомоги та інвестицій, підтримувати розвиток оборонних спроможностей України, надалі зміцнювати її оборону та будувати стійкі сили, здатні захищати Україну зараз і стримати російську агресію в майбутньому.

Ми поділяємо погляд, що розвиток секторальних та регіональних безпекових компонентів, включно із забезпеченням безпеки та свободи судноплавства як у Чорному, так і в Азовському морях, зокрема щодо експорту українського зерна, відповідно до норм міжнародного права, розвиток і посилення діяльності в межах коаліцій спроможностей, а також імплементація укладених з Україною безпекових угод та домовленостей також є ключем до зміцнення України сьогодні поряд із забезпеченням її відновлення та стабільності в майбутньому.

3. Ефективна імплементація політики стримування майбутньої агресії

Ефективна імплементація сукупності національних та міжнародних обмежувальних заходів проти держави-агресора та її прибічників є важливою складовою механізму запобігання агресії.

Ми погоджуємося з тим, що у випадку агресії всеосяжні обмежувальні заходи, запобігання їх обходу та зобов'язання зберігати їх до виконання таких умов: агресія припинена, територіальна цілісність відновлена, збитки, завдані агресором, відшкодовані – можуть стати ефективним елементом масштабнішого плану запобігання потенційній агресії.

4. Консультативний механізм

Зазначаємо, що для збереження миру та стримування майбутньої агресії важливо використовувати надзвичайні консультації у випадку відновлення агресії проти України, відповідно до Спільної декларації про підтримку України, схваленої країнами «Групи семи» 12 липня 2023 року, для оперативного визначення відповідних наступних кроків у відповідь на потреби України та заходів, необхідних для протидії чи стримування агресії.

Наголошуємо, що підписанти безпекових зобов'язань та угод і домовленостей з Україною мають спільно координувати дії для забезпечення швидкого задоволення поновленої потреби у посиленій допомозі для України.